

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. liepos 9 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — Valstybės pagalba — Neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka pagalba — Pareiga susigrąžinti — Absolutus negalėjimas — Kompensacijos už pagrindinių paslaugų atžvilgiu papildomas paslaugas“

Byloje C-63/14

dėl 2014 m. vasario 10 d. pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo,

Europos Komisija, atstovaujama B. Stromsky, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Prancūzijos Respubliką, atstovaujamą G. de Bergues, D. Colas, N. Rouam ir J. Bousin,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász (pranešėjas) ir D. Šváby,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. vasario 5 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. kovo 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad per nustatytus terminus nesiėmusi visų būtinų priemonių, kad būtų galima susigrąžinti valstybės pagalbą, 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos sprendimo 2013/435/ES dėl valstybės pagalbos SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Prancūzija suteikė *Société Nationale Maritime Corse Méditerranée* ir *la Compagnie Méridionale de*

* Proceso kalba: prancūzų.

Navigation (OL L 220, p. 20; toliau – ginčijamas sprendimas), 2 straipsnio 1 dalimi pripažintą neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, per nustatytus terminus nepanaikinusi visų pagalbos mokėjimų, nurodytų minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje, ir per nustatytą terminą nepranešusi Komisijai apie priemones, kurių imtasi siekiant įvykdyti šį sprendimą, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, tenkančių jai pagal SESV 288 straipsnio ketvirtą pastraipą ir minėto sprendimo 3–5 straipsnius.

Teisinis pagrindas

- 2 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1), 14 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota [susigrąžinta] iš gavėjo (toliau – sprendimas išieškoti [susigrąžinti] pagalbą). Komisija nereikalauja išieškoti [susigrąžinti] pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam [Sąjungos] teisės principui.

2. Pagalbą, kurią reikia išieškoti [susigrąžinti] pagal sprendimą išieškoti [susigrąžinti] pagalbą, sudaro palūkanos, atitinkančios tam tikrą Komisijos nustatytą normą. Palūkanos mokamos nuo neteisėtos pagalbos išmokėjimo gavėjui dienos iki jos išieškojimo [susigrąžinimo] dienos.

3. Nepažeidžiant nė vieno [Europos Sąjungos] Teisingumo Teismo nurodymo pagal [SESV] 278 straipsnį, pagalba išieškoma nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti Komisijos sprendimą. Šiuo tikslu, kai bylą svarsto nacionaliniai teismai, suinteresuotosios valstybės narės, nepažeisdamos [Sąjungos] teisės, imasi visų priemonių, kurios numatytos jų atitinkamuose teisiniuose aktuose, įskaitant laikinąsias priemones.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

Ginčo aplinkybės

- 3 2007 m. birželio 7 d. nutarimu *Assemblée de Corse* (Korsikos Asamblėja) grupei, kurią sudaro *Société nationale maritime Corse Méditerranée* (toliau – SNCM) ir *Compagnie méridionale de navigation SA* (toliau – CMN), delegavo viešąsias jūrų transporto tarp Marselio uosto ir Korsikos uostų paslaugas. Tos pačios dienos sprendimu *Conseil exécutif de la collectivité territoriale de Corse* (Korsikos teritorinės bendrijos vykdomoji valdyba, toliau – KTV) pirmininkas buvo įgaliotas pasirašyti susitarimą dėl viešųjų paslaugų delegavimo.
- 4 Susitarimas dėl viešųjų paslaugų delegavimo buvo sudarytas laikotarpiui nuo 2007 m. liepos 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.
- 5 Šio susitarimo 1 straipsnyje nurodyta, kad jo tikslas – reguliarių jūrų transporto paslaugų teikimas visais maršrutais, kuriuos apima viešosios paslaugos perdavimo nuostatos, vykdant reisu iš Marselio uosto į Bastjos, Ajačo, Porto Vekjo, Propriano ir Balanės uostus, taip pat iš šių uostų į Marselio uostą.
- 6 Susitarimo dėl viešųjų paslaugų delegavimo 1 priede pateiktose specifikacijose yra apibūdintas šių paslaugų pobūdis, išskiriant tokias paslaugas:
- nuolatinė keleivių ir krovinių vežimo paslauga, kurią SNCM ir CMN grupė turi teikti visus metus (toliau – pagrindinė paslauga), ir

- papildoma keleivių vežimo paslauga, kurią SNCM turi teikti intensyviausio eismo laikotarpiais (maždaug 37 savaites) maršrutais Marselis–Ajačas ir Marselis–Bastja, o nuo gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d. – maršrutu Marselis–Proprianas (toliau – papildoma paslauga).
- 7 Pagal susitarimą dėl viešųjų paslaugų delegavimo abi bendrovės, kurioms deleguota teikti viešąsias paslaugas, kasmet gauna finansinę pagalbą iš *Office des transports de la Corse* (Korsikos transporto tarnybos) kaip atlygį už pagrindinės ir papildomos paslaugos teikimą. Galutinė kiekvienai bendrovei, kuriai deleguota teikti viešąsias paslaugas, išmokama kompensacija negali būti didesnė už eksploatavimo deficitą, atsiradusį dėl specifikacijose numatytų prievolių, atsižvelgiant į pagrįstą kapitalo, naudoto proporcingai vykdytų maršrutų, atitinkančių šias prievoles, dienų skaičiui, grąžą. Jei gautos pajamos būtų mažesnės, nei numatyta susitarimą pasirašiusių bendrovių pasiūlyme, susitarime numatyta patikslinti viešąją kompensaciją.
- 8 Pasirašytas susitarimas dėl viešųjų paslaugų delegavimo vėliau iš dalies pakeistas taip, kad buvo atsisakyta daugiau nei 100 perkėlimų per metus tarp Korsikos ir Marselio, bazinės finansinės metinės kompensacijos sumos sumažintos 6,5 mln. EUR abiem paslaugas teikiančioms bendrovėms ir nustatytas metinis pajamų patikslinimo apribojimas kiekvienai paslaugas teikiančiai bendrovei.

Ginčijamas sprendimas

- 9 Komisija, gavusi *Corsica Ferries France SAS* (toliau – *Corsica Ferries*) skundą dėl neteisėtos ir su vidaus rinka nesuderinamos pagalbos, kurią dėl susitarimo dėl viešųjų paslaugų, susijusių su jūrų maršrutais tarp Korsikos ir Marselio, delegavimo gavo SNCM ir CMN, 2012 m. birželio 27 d. rašte informavo Prancūzijos Respubliką apie savo sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį dėl potencialios pagalbos SNCM ir CMN, numatytos susitarime dėl viešųjų paslaugų delegavimo (OL C 301, 2012, p. 1).
- 10 Savo tyrime Komisija įvertino dvi nagrinėjamas paslaugas, t. y. pagrindinę paslaugą ir papildomą paslaugą.
- 11 Komisija padarė išvadą, kad SNCM ir CMN už pagrindinę paslaugą gautos kompensacijos yra neteisėta pagalba, nes jos buvo suteiktos nesilaikant SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos procedūros. Tačiau ji konstatavo, kad šios kompensacijos suderinamos su vidaus rinka.
- 12 Spręsdama, ar susitarime dėl viešųjų paslaugų delegavimo numatytos kompensacijos, mokamos už papildomą paslaugą, kurią teikia tik SNCM, sudaro neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka valstybės pagalbą, Komisija padarė išvadą, kad du iš keturių Teisingumo Teismo sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) nustatytų kriterijų nebuvo įvykdyti.
- 13 Komisija iš tiesų pirmiausia konstatavo, kad suteikta papildoma paslauga nebuvo nei būtina, kad būtų patenkintas realus viešosios paslaugos poreikis, nei proporcinga. Antra, ji manė, kad, viena vertus, pagal viešojo pirkimo sąlygas nebuvo galima užtikrinti veiksmingos konkurencijos ir, kita vertus, finansinės kompensacijos nebuvo nustatytos remiantis iš anksto nustatytais sąnaudomis arba palyginus su kitų panašių laivybos įmonių išlaidų struktūra.
- 14 Atsižvelgdama į minėtas aplinkybes, Komisija ginčijamame sprendime, apie kurį Prancūzijos Respublikai buvo pranešta 2013 m. gegužės 3 d., nutarė:

„1 straipsnis

Pagal 2007 m. birželio 7 d. [susitarimą dėl viešųjų paslaugų delegavimo] bendrovėms SNCM ir CMN išmokėtos kompensacijos yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Ši valstybės pagalba buvo suteikta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalyje nurodytus įpareigojimus.

2 straipsnis

1. Kompensacijos, kurios bendrovei SNCM išmokėtos atsižvelgiant į papildomų pajėgumų, nurodytų [susitarimo dėl viešųjų paslaugų delegavimo] specifikacijų I priedo a punkto 2 dalyje, I priedo b punkto 2 dalyje ir I priedo d punkto 1.4 dalyje, įdiegimą, yra nesuderinamos su vidaus rinka.
2. Kompensacijos, kurios bendrovėms SNCM ir CMN išmokėtos už kitų paslaugų, nurodytų [susitarime dėl viešųjų paslaugų delegavimo], teikimą, yra suderinamos su vidaus rinka.

3 straipsnis

1. Prancūzija privalo užtikrinti, kad 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą pagalbą gavėjas grąžintų.
2. Susigrąžinamoms sumoms skaičiuojamos palūkanos už laikotarpį nuo jų perdavimo pagalbos gavėjams disponuoti dienos iki susigrąžinimo dienos.
3. Palūkanos apskaičiuojamos remiantis [2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999 (OL L 140, p. 1)], V skyriumi ir [2008 m. sausio 30 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 271/2008, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 794/2004 (OL L 82, p. 1)].
4. Prancūzija panaikina visus 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos pagalbos mokėjimus, kuriuos būtų galima atlikti nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

4 straipsnis

1. 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta pagalba susigrąžinama nedelsiant ir veiksmingai.
2. Prancūzija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie jį dienos.

5 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Prancūzija Komisijai pateikia šią informaciją:
  - (a) visą iš pagalbos gavėjo susigrąžintą sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas);
  - (b) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis šiam sprendimui įgyvendinti, aprašymą;
  - (c) dokumentus, įrodančius, kad gavėjui buvo nurodyta grąžinti pagalbą;
  - (d) mėnesinių mokėjimų ir metinių patikslinimų, kurie, įsigaliojus [susitarimui dėl viešųjų paslaugų delegavimo], buvo atlikti iki šio sprendimo priėmimo dienos, datą ir tikslią sumą.
2. Prancūzija praneša Komisijai apie nacionalinių priemonių, kurių imtasi šiam sprendimui įgyvendinti, taikymo eigą, kol bus visiškai susigrąžinta 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta pagalba. Komisijos prašymu ji nedelsdama suteikia visą informaciją apie priemones, kurių jau ėmėsi ir kurių numato imtis siekdama įvykdyti šį sprendimą. Ji taip pat pateikia išsamią informaciją apie pagalbos sumas ir palūkanas, kurios iš paramos gavėjos jau susigrąžintos.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.“

- 15 Komisijos teigimu, priimant ginčijamą sprendimą buvo įvertinta, kad susigrąžintinos pagalbos suma yra maždaug 220,224 mln. EUR.
- 16 2013 m. liepos 12 d. ir rugpjūčio 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktais pareiškimais Prancūzijos Respublika ir SNCM pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo (Bendrajame Teisme nagrinėjamos bylos T-366/13, *Prancūzija / Komisija*, ir T-454/13, *SNCM / Komisija*).
- 17 Tą pačią dieną Prancūzijos Respublika Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu paprašė taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kad būtų sustabdytas ginčijamo sprendimo vykdymas, kol Bendrasis Teismas iš esmės išnagrinės minėtą prašymą dėl panaikinimo. Šis prašymas buvo atmestas Bendrijos Teismo pirmininko nutartimi (Nutartis *Prancūzija / Komisija*, T-366/13 R, EU:T:2013:396). Prancūzijos Respublikos dėl šios nutarties pateiktą apeliacinį skundą Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas atmetė nutartimi *Prancūzija / Komisija* (C-574/13 P(R), EU:C:2014:36).
- 18 2013 m. birželio 20 d. raštu Korsikos teritorinės bendrijos vykdomosios valdybos pirmininkas kreipėsi į Komisijos pirmininko pavaduotoją norėdamas sužinoti ginčijamo sprendimo įgyvendinimo tvarką.
- 19 2013 m. liepos 10 d. Korsikos prefektas Korsikos teritorinės bendrijos vykdomosios valdybos pirmininkui išsiuntė laišką, prie kurio buvo pridėtas ginčijamas sprendimas. Minėtame laiške Korsikos prefektas prašė šio pirmininko pranešti jam, kokių veiksmų bus imtasi dėl šio sprendimo. Be to, Korsikos prefektas nurodė, kad Prancūzijos Respublika ruošiasi ginčyti ginčijamą sprendimą ieškiniu dėl panaikinimo, kartu pateikdama prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones.
- 20 Tą pačią dieną Korsikos prefektas SNCM prezidentui išsiuntė Korsikos teritorinės bendrijos vykdomosios valdybos pirmininkui skirtą laiško kopiją, taip pat ginčijamo sprendimo kopiją.
- 21 2013 m. liepos 17 d. rašte Komisijos pirmininko pavaduotojas Korsikos teritorinės bendrijos vykdomosios valdybos pirmininkui nurodė, kad pagal ginčijamą sprendimą SNCM skirtų kompensacijų už papildomą paslaugą mokėjimą reikia nedelsiant sustabdyti, kad ginčijamame sprendime nustatytas terminas pateikti jo 5 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją jau suėjo ir kad taip pat būtina paisyti minėto sprendimo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyto įvykdymo termino. Tame rašte Komisijos pirmininko pavaduotojas priminė, kad iš principo pagalbą „turi susigrąžinti ją suteikęs subjektas, remdamasis savo išduotu vykdomuoju dokumentu (su sąlyga, kad teisiškai jis gali tai padaryti), arba kitu atveju – kitos viešosios valdžios institucijos, kuriai yra suteikti tokie įgaliojimai, išduotu vykdomuoju dokumentu. Taigi šiuo atveju atrodo, kad įpareigojimas susigrąžinti pagalbą tenka [Korsikos teritorinės bendrijos] vykdomajai valdybai, nes ji suteikė nesuderinamą pagalbą, kaip pažymėta [ginčijamo] sprendimo 28 punkte“.
- 22 2013 m. liepos 29 d. laišku Korsikos teritorinės bendrijos vykdomosios valdybos pirmininkas pranešė Komisijos pirmininko pavaduotojui, kad ėmėsi priemonių, būtinų kompensacijos už papildomą paslaugą mokėjimui panaikinti. Jis pridūrė, kad patyrė sunkumų su Prancūzijos valstybės institucijomis, visų pirma Korsikos prefekto tarnybomis ir regioniniais audito rūmais, nes jie neigė ginčijamo sprendimo teisėtumą ir visiškai nepripažino jo vykdytinumo.

Ikiteisminė procedūra

- 23 2013 m. rugsėjo 2 d. rašte Komisija paprašė, kad Prancūzijos Respublika per 10 dienų nuo šio rašto gavimo dienos informuotų, kokių priemonių ėmėsi, kad įgyvendintų ginčijamą sprendimą. Minėtame rašte Komisija šiai valstybei narei priminė, jog dėl to, kad sprendimo susigrąžinti valstybės pagalbą vykdymas nėra teisėtai sustabdytas, jis yra visiškai ir tiesiogiai vykdytinas. Be to, ji paprašė Prancūzijos Respublikos tiksliau apibūdinti ginčijamo sprendimo įgyvendinimo padarinius SNCM finansinei padėčiai, nes, šios valstybės narės teigimu, įvykdžius minėtą sprendimą ši bendrovė neišvengiamai

taptų nemoki ir būtų teisiškai likviduota. Šiuo aspektu Komisija pateikė klausimus dėl savo turimos informacijos, kuria remiantis Korsikos teritorinės bendrijos vykdomoji valdyba, remdamasi Korsikos transporto tarnybos ataskaita, ketino Korsikos asamblėjai siūlyti su grupe SNCM ir CMN pasirašyti naują susitarimą dėl viešųjų paslaugų delegavimo dėl keleivių ir prekių gabenimo tarp Marselio ir Korsikos uostų laikotarpiu nuo 2014 iki 2023 m.

- 24 Komisija 2013 m. rugsėjo 20 d. raštu „dar kartą [paragino] [Prancūzijos Respubliką] nedelsiant susigrąžinti pagalbą, įskaitant palūkanas, panaikinti (ir prirėkęs susigrąžinti) visą pagalbą, kuri turėjo būti sumokėta už papildomą paslaugą nuo pranešimo apie [ginčijamą sprendimą] dienos ir pateikti ataskaitą dėl susigrąžinimo būklės, kartu paaiškinant palūkanų apskaičiavimo metodą“. Komisija šiai valstybei narei nurodė, kad ši turi pateikti jai šią informaciją per 20 darbo dienų. Galiausiai Komisija nurodė, kad šis papildomas terminas niekaip nekeičia pareigos nedelsiant įvykdyti sprendimą ir kad jo iš karto neįvykdžius Komisijos tarnybos bus priverstos siūlyti, kad Komisija pareikštų ieškinį Prancūzijos Respublikai pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.
- 25 2013 m. lapkričio 29 d. Prancūzijos Respublika pranešė Komisijai, kad Korsikos teritorinė bendrija sustabdė kompensacijų, susijusių su „papildoma“ paslauga, mokėjimą nuo 2013 m. liepos mėn. pabaigos, remdamasi preliminariais paskaičiavimais, atliktais remiantis ginčijamame sprendime nurodytomis sumomis. Dėl visos iš gavėjų susigrąžintinos kompensacijos sumos (pagrindinės sumos ir palūkanų) ši valstybė narė nurodė, kad jai sunku įvertinti tokią sumą, nes skirtumas, kurį Komisija darė tarp „pagrindinės paslaugos“ ir „papildomos paslaugos“, anot jos, yra dirbtinis. Iš tiesų, Prancūzijos Respublikos manymu, šios dvi paslaugos neatsiejamos viena nuo kitos ir yra naudojamos teritorinio tęstinumo tikslui pasiekti.
- 26 Šiomis aplinkybėmis ir manant, kad Prancūzijos Respublika nesiėmė būtinų priemonių, kad būtų laikomasi ginčijamo sprendimo, Komisija nusprendė pateikti šį ieškinį.

Įvykiai pateikus ieškinį

- 27 Nuo ieškinio pateikimo iki 2015 m. vasario 5 d. teismo posėdžio, kurio metu Komisija ir Prancūzijos Respublika pateikė savo pastabas, įvyko keletas įvykių.
- 28 Per minėtą posėdį Prancūzijos Respublika patikslino, kad 2014 m. spalio 29 d. *Veolia-Transdev* pareiškus reikalavimą anksčiau termino grąžinti paskolą, kurią ji buvo suteikusi SNCM, 2014 m. lapkričio 28 d. *Tribunal de commerce de Marseille* pirmininkas pripažino SNCM nemokia ir pradėjo sanavimo procedūrą, kuri truko šešis mėnesius.
- 29 Prancūzijos Respublika taip pat pridūrė, kad 2014 m. lapkričio 7 ir 19 d. Korsikos transporto tarnyba išdavė du grąžinamuosius pavedimus susigrąžinti nesuderinama pripažintą pagalbą, tačiau maždaug dėl 198 mln. EUR sumos, o ši suma, Komisijos teigimu, yra mažesnė, nei nurodyta ginčijamame sprendime, t. y. 220,224 mln. EUR.
- 30 Teismo sprendimas dėl sanavimo procedūros pradėjimo buvo paskelbtas 2014 m. gruodžio 14 d., ir nuo tada pradėtas skaičiuoti dviejų mėnesių terminas pareikšti kreditorių reikalavimus.
- 31 2015 m. sausio 9 d. Prancūzijos valdžios institucijos nesuderinama pripažintą pagalbą priskyrė prie SNCM įsipareigojimų už maždaug 198 mln. EUR sumą.
- 32 Per posėdį Prancūzijos Respublika dar pranešė Teisingumo Teismui, kad vykstant sanavimo procedūrai 2015 m. vasario 2 d. *Tribunal de commerce de Marseille* buvo pateikta keletas siūlymų perimti SNCM.

Dėl ieškinio

- 33 Grįsdama savo ieškinį Komisija nurodo tris kaltinimus, susijusius su ginčijamo sprendimo 3–5 straipsnių pažeidimu.
- 34 Komisija pirmiausia teigia, kad Prancūzijos Respublika per nustatytus terminus nesiėmė visų būtinų priemonių, kad susigrąžintų valstybės pagalbą, antra, nors pagalbos mokėjimai faktiškai buvo nutraukti nuo 2013 m. liepos mėn., tačiau tai buvo padaryta po ginčijamame sprendime nustatytos datos, t. y. 2013 m. gegužės 3 d., ir, galiausiai, trečia, ginčijamame sprendime reikalaujama informacija buvo pateikta tik po 2013 m. lapkričio 29 d., nors tai turėjo būti padaryta praėjus dviem mėnesiams nuo šio sprendimo paskelbimo 2013 m. gegužės 3 d.

Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su neteisėtos pagalbos nesusigrąžinimu

Šalių argumentai

- 35 Komisija teigia, kad Prancūzijos Respublika nesiėmė reikalingų priemonių, kad per nustatytus terminus susigrąžintų neteisėtą pagalbą.
- 36 Ji atmeta atsakovės nurodytą argumentą, kuriuo remiantis pastaroji visiškai negalėjo įvykdyti ginčijamo sprendimo.
- 37 Komisija konkrečiai teigia, kad tokio negalėjimo nėra, kai, kaip yra šioje byloje, šio sprendimo adresatas faktiškai niekaip nepabandė įvykdyti ginčijamo sprendimo.
- 38 Ji priduria, kad socialinių neramumų, kuriais remiasi atsakovė, siekdama pateisinti tokį negalėjimą, reikšmė turi būti apribota.
- 39 Šiuo klausimu Komisija teigia, kad, pirma, kai iš tiesų yra skubos atvejis dėl priemonės, kurios teisėtumas yra rimtai ginčijamas, visuomet yra teisės priemonė, leidžianti valstybėms narėms arba ūkio subjektams, kuriems ši priemonė daro poveikį, prašyti suspenduoti jos vykdymą. Antra, Prancūzijos Respublika turi laikytis teisės ir išlaikyti viešąją tvarką savo teritorijoje nepaisydama paprasčiausių viešosios tvarkos neramumų grėsmių. Pagaliau, trečia, argumentas, susijęs su Korsikos teritorinio tęstinumo pažeidimu sustabdžius SNCM paslaugų tiekimą susiekimo jūra maršrutais, turi būti laikomas ribotos reikšmės, nes visų pirma šią paslaugą gali teikti kitos konkuruojančios įmonės ir bet kuriuo atveju panaudodamos oro kelius.
- 40 Savo atsiliepime į ieškinį Prancūzijos Respublika teigia, kad ji visiškai negali susigrąžinti 220,224 mln. EUR sumos, kuri yra ginčijamo sprendimo dalykas.
- 41 Šiuo klausimu ji teigia, kad neišvengiama tokios sumos susigrąžinimo pasekmė bus SNCM bankroto procedūra, kuri pati sukeltų labai didelių neramumų viešosios tvarkos srityje, pavyzdžiui, tokių, kokių kilo 2005 m. streiko metu ir mažesnio masto 2014 m. Tokie streikai kaip ir anksčiau galėtų iš naujo ilgą laikotarpį blokuoti Marselio uostą, kelti pavojų žemyno teritoriniam tęstinumui su Korsika, ir, galiausiai, rimtai pažeisti viso regiono ekonominę pusiausvyrą.
- 42 Prancūzijos Respublika pažymi, kad SNCM veiklos nutraukimas – laikinas arba galutinis – stipriai, bent jau trumpalaikiu laikotarpiu, paveiktų jūrų maršrutus tarp žemyno ir Korsikos ir, vadinasi, žemyno teritorinį tęstinumą su Korsika, ypač kiek tai susiję su jūrų maršrutais tarp Marselio ir įvairių Korsikos uostų, todėl privati iniciatyva negalėtų užpildyti SNCM paliktos spragos.

- 43 Prancūzijos Respublika patikslina, kad SNCM priklauso didelė dalis jūrų maršrutų tarp Korsikos ir žemyno, nes šiais maršrutais ši bendrovė veža 34,2 % keleivių ir 39 % krovinių. Ji priduria, kad CMN priklauso tik 40 % minėtų maršrutų, susijusių su pagrindine paslauga. Ji nurodo, kad *Corsica Ferries* buvo vienintelė bendrovė, kuri konkuravo su SNCM ir CMN konkurso procedūroje dėl viešųjų paslaugų delegavimo laikotarpiu nuo 2007 iki 2013 m., o tai neleidžia manyti, kad kita privati bendrovė užtikrintų SNCM vykdomą paslaugą ir kad bet kuriuo atveju *Corsica Ferries* veikla iš Marselio uosto reiškia, jog ši bendrovė dalį savo veikos iš uostų, kuriuose ji veikia, t. y. Nicos ir Tulono, perleidžia, o tai pažeistų Korsikos teritorinį tęstinumą su šiais dviem uostais.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 44 Reikia priminti nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią neteisėtos pagalbos panaikinimas ją išieškant yra loginė jos neteisėtumo pasekmė. Pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį priimtam sprendimui, kuriuo valstybė narė įpareigojama susigrąžinti neteisėtą pagalbą, taikoma teisėtumo prezumpcija, o jo adresatui, nepaisant to, kad yra pareikštas ieškinys dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį, jis privalomas visas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-261/99, EU:C:2001:179, 22 ir 26 punktus ir nurodytą teismo praktiką). Taigi valstybė narė šio sprendimo adresatė pagal SESV 288 straipsnio ketvirtą pastraipą privalo imtis visų priemonių, kad užtikrintų jo įvykdymą.
- 45 Remiantis Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 3 dalimi, pagalbos susigrąžinimas turi būti vykdomas nedelsiant arba atitinkamai per nutarime dėl šio susigrąžinimo nustatytą terminą. Pavėluotas susigrąžinimas pasibaigus nustatytam terminui neatitinka SESV reikalavimų (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-353/12, EU:C:2013:651, 31 ir 32 punktus ir nurodytą teismo praktiką).
- 46 Šioje byloje neginčytina, kad Prancūzijos Respublika per ginčijamajame sprendime nustatytą terminą, t. y. iki 2013 m. rugsėjo 3 d., nesiėmė priemonių, kurios būtinos neteisėtai pagalbai susigrąžinti. Tik 2014 m. lapkričio 7 ir 19 d. ši valstybė narė pateikė du mokėjimo reikalavimus SNCM maždaug dėl 198 mln. EUR sumos, kuri yra mažesnė nei ta, kurios reikalavo Komisija, t. y. 220,224 mln. EUR, tačiau iš tikrųjų neteisėta pagalba nebuvo išieškota. Vien vykdytinų dokumentų pateikimas negali būti laikomas neteisėtos pagalbos susigrąžinimu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Slovakija*, C-507/08, EU:C:2010:802, 48 punktą).
- 47 Prancūzijos Respublikos ir SNCM ieškinys dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo neturi įtakos šiai bylai. Iš tiesų, kaip matyti iš SESV 278 straipsnio, nesant priešingo Bendrojo Teismo sprendimo, toks ieškinys dėl panaikinimo neturi sustabdomojo poveikio (žr. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-232/05, EU:C:2006:651, 60 punktą). Kadangi Teisingumo Teismas atmetė Prancūzijos Respublikos apeliacinį skundą dėl ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymo, šios valstybės narės ieškinio dėl panaikinimo pateikimas nekeičia ginčijamo sprendimo vykdytinumo pobūdžio.
- 48 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, išskyrus atvejus, kai sprendimą dėl susigrąžinimo siekiama panaikinti remiantis SESV 263 straipsniu, vienintelis gynybos pagrindas, kuriuo valstybė narė gali remtis atsikirdama į pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį Komisijos pareikštą ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, yra absoliutus negalėjimas vykdyti sprendimo, kurio adresatė ji yra (žr. šiuo klausimu Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-527/12, EU:C:2014:2193, 48 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 49 Absoliutaus negalėjimo įvykdyti sąlyga nėra tenkinama, kai atsakovė valstybė narė tik praneša Komisijai apie teises, politines ar praktines kliūtis, susijusias su sprendimo vykdymu, nesiimdama jokių realių veiksmų dėl nagrinėjamų įmonių siekdama susigrąžinti pagalbą ir nepasiūlydama Komisijai alternatyvių sprendimo įgyvendinimo formų, kurios leistų įveikti kliūtis (žr. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-415/03, EU:C:2005:287, 43 punktą; Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-331/09, EU:C:2011:250, 70 punktą; Sprendimo *Komisija / Italija*, C-305/09, EU:C:2011:274, 33 punktą ir Sprendimo *Komisija / Italija*, C-243/10, EU:C:2012:182, 41 punktą).

- 50 Šiuo atveju Prancūzijos Respublika nurodo dviejų rūšių argumentus, kuriais siekiama, kad Teisingumo Teismas konstatuotų absoliutų negalėjimą įvykdyti ginčijamą sprendimą.
- 51 Pirmasis argumentas susijęs su socialiniais neramumais, kurių gali kilti paskelbus pranešimą apie SNCM bankroto procedūrą, neramumais, kurie galėtų pažeisti viešąją tvarką ir sykiu pažeisti Korsikos teritorinį tęstinumą su žemynu. Antrasis argumentas siejasi su materialiniais sunkumais, dėl kurių, SNCM nutraukus veiklą, būtina vykdyti procedūrą siekiant sudaryti naują susitarimą dėl viešųjų paslaugų delegavimo su kitu, ne SNCM, ūkio subjektu, kuris nebūtinai iš karto turi materialinių ir žmogiškųjų išteklių, kad patenkintų viešosios paslaugos delegavimo poreikius. Būtinybė pradėti tokią procedūrą, bent jau tam tikru laikotarpiu, taip pat galėtų pažeisti minėtą teritorinį tęstinumą.
- 52 Dėl galimų socialinių neramumų, kurie galėtų pažeisti viešąją tvarką, pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 86 punkte, esant tokio pavojaus grėsmei, atitinkama valstybė narė turi imtis visų priemonių, kad garantuotų Sąjungos teisės apimtį ir veiksmingumą, jog būtų užtikrintas jos tinkamas įgyvendinimas visų ūkio subjektų naudai, nebent ji įrodytų, kad jos veiksmai sukeltų tokių pasekmių viešajai tvarkai, su kuriomis turimomis priemonėmis ji nepajėgtų susidoroti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Prancūzija, C-265/95, EU:C:1997:595, 56 ir 57 punktus*).
- 53 Šiuo atveju Prancūzijos Respublika neįrodė, kad jos veiksmai, siekiant užkirsti kelią galimiems viešiesiems neramumams, apie kuriuos buvo nurodyta, sukeltų pasekmių, su kuriomis ji savo turimomis priemonėmis negalėtų susidoroti. Darant prielaidą, kad dėl neteisėtų veiksmų bus daroma ilgalaikė jūrų transporto kelių su Korsika blokada, jokia Prancūzijos Respublikos nurodyta aplinkybė neleidžia daryti išvados, kad Korsikos jungtis su žemynu kitais jūros keliais arba oro keliu būtų neįmanoma, o tai leistų aprūpinti šią salą būtiniaisiais produktais.
- 54 Be to, pažymėtina, kad vykdytino dokumento dėl 198 mln. EUR sumos išdavimas ir paskui Prancūzijos vyriausybės pateiktas kreditorinis reikalavimas pagal sanavimo procedūrą, kurioje dalyvauja SNCM, nesukėlė ypatingų neramumų.
- 55 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, galimi socialiniai neramumai arba viešosios tvarkos pažeidimai, kuriuos šioje byloje nurodė Prancūzijos Respublika, negali būti laikomi lemiančiais absoliutų negalėjimą vykdyti ginčijamo sprendimo.
- 56 Kiek tai susiję su tariama teritorinio tęstinumo pertraukimo, kuris gali būti padarytas laikotarpiu nuo galimo SNCM išnykimo iki naujo susitarimo dėl viešųjų paslaugų delegavimo pasirašymo, rizika, iš Prancūzijos Respublikos pateiktos visos informacijos matyti, kad dėl galimo SNCM veiklos nutrūkimo trumpalaikiu laikotarpiu iš tiesų galimas tam tikras jūrų transporto tarp Marselio uosto ir Korsikos uostų srauto sumažėjimas. Tačiau ši valstybė narė neįrodė, kad yra aplinkybių, kurios leistų daryti išvadą, jog dėl tokio sumažėjimo kiltų tokio masto pasekmių, kad būtų galima laikyti, jog ginčijamo sprendimo absoliučiai nebuvo galima įvykdyti.
- 57 Todėl konstatuotina, kad Prancūzijos Respublika nepateikė įrodymo, kad ji visiškai negalėjo susigrąžinti neteisėtos pagalbos, ir tuo remiantis reikia daryti išvadą, jog ši valstybė narė neįvykdė jai tenkančios pareigos susigrąžinti neteisėtai išmokėtą pagalbą, kaip tai numatyta ginčijamo sprendimo 3 straipsnio 1–3 dalyse ir 4 straipsnyje.

Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su neteisėtos pagalbos mokėjimų nepanaikinimu per nustatytus terminus

- 58 Ginčijamo sprendimo 3 straipsnio 4 dalyje numatyta pareiga Prancūzijos Respublikai panaikinti visus neteisėtos pagalbos mokėjimus nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos, t. y. nuo 2013 m. gegužės 3 d.

59 Iš Komisijos dublike pateiktos informacijos, kurios Prancūzijos Respublika neginčijo, matyti, kad pastaroji šią pareigą įvykdė tik 2013 m. liepos 23 d., todėl ji laikotarpiu nuo 2013 m. gegužės 3 d. iki 2013 m. liepos 23 d. pažeidė savo pareigas.

60 Todėl konstatuotina, kad buvo padarytas šios pareigos pažeidimas.

Dėl trečiojo kaltinimo, susijusio su Komisijos neinformavimu per nustatytus terminus

61 Ginčijamo sprendimo 5 straipsnyje Prancūzijai numatyta pareiga per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Komisijai pateikti tam tikrą informaciją.

62 Kadangi Prancūzijos Respublika per nustatytus terminus nesiėmė priemonių, būtinų būsimiems pagalbos mokėjimams panaikinti ir jau išmokėtoms sumoms susigrąžinti, ji taip pat neįvykdė savo pareigos informuoti Komisiją apie priemones, kurių imtasi per du mėnesius nuo pranešimo apie ginčijamą sprendimą, kaip ji yra įpareigojama tai padaryti pagal ginčijamo sprendimo 5 straipsnį.

63 Todėl reikia konstatuoti, kad buvo padarytas šios pareigos pažeidimas.

64 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia konstatuoti, kad per nustatytus terminus nesiėmusi visų būtinų priemonių, kad iš SNCM būtų galima susigrąžinti valstybės pagalbą, ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje pripažintą neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, per nustatytus terminus nepanaikinusi visų pagalbos mokėjimų, nurodytų minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje, ir per nustatytą terminą nepranešusi Komisijai apie priemones, kurių imtasi siekiant įvykdyti šį sprendimą, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, tenkančių jai pagal SESV 288 straipsnio ketvirtą pastraipą ir minėto sprendimo 3–5 straipsnius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

65 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Prancūzijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Prancūzijos Respublika, per nustatytus terminus nesiėmusi visų būtinų priemonių, kad iš *Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA* susigrąžintų valstybės pagalbą, 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos sprendimo 2013/435/ES dėl valstybės pagalbos SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Prancūzija suteikė *Société Nationale Maritime Corse Méditerranée* ir *Compagnie Méridionale de Navigation*, 2 straipsnio 1 dalyje pripažintą neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, per nustatytus terminus nepanaikinusi visų minėtoje 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagalbos mokėjimų ir per nustatytą terminą nepranešusi Europos Komisijai apie priemones, kurių imtasi siekiant įvykdyti šį sprendimą, neįvykdė įsipareigojimų, tenkančių jai pagal SESV 288 straipsnio ketvirtą pastraipą ir minėto sprendimo 3–5 straipsnius.**
- 2. Priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.